

Sporcuların Yaralanma Kaygılarının Spora Bağlılıklarına Etkisi

Mustafa Barış SOMOĞLU^{1A}, Ahmet Yılmaz ALBAYRAK^{1B}

Mehmet ÖZTAŞ^{2C}, Serdar TAŞKIN^{1D}, Sevim Taşkın^{1E}

¹Gümüşhane Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü,

²Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

Address Correspondence to Mustafa Barış SOMOĞLU: e-mail:barissomoglu@gmail.com

A: Orcid ID: 0000-0001-5811-384X B: Orcid ID: 0000-0002-3345-6579 C:0000-0003-0104-0007

D: Orcid ID: 0000-0002-4668-6453 E: Orcid ID: 0009-0004-9805-5823

Not: Bu çalışma, "9th International Congress on Humanities and Social Sciences in a Changing World" kongresinde özet bildirisi olarak sunulmuştur.

Özet

İnsanların yaptıkları işe karşı geliştirdiği tutum, davranış ve duygular, o işe karşı bağlılıklarının göstergesidir. Fakat birey, yaptıkları iş ile ilgili her zaman yaralanma ve kötü bir şey yaşama hissi, kaygısı yaşamaktadır. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı sporcuların yaralanma kaygılarının spora bağlılıklarına etkisini ortaya koymak, belirlenen değişkenler açısından incelemektir. Mevcut araştırmada kesitsel-tarama yöntemi uygulanması öngörülmüştür. Araştırmanın örnekleme kolay örneklem belirleme yöntemiyle, 2022-2023 yılları arasında aktif olarak spor yapan 85 (%32)'si kadın ve 181 (%68)'i erkek olmak üzere toplam 266 sporcu oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Spora Bağlılık Ölçeği" ve "Spor Yaralanması Kaygı Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizi için betimsel istatistik, T-Testi, ANOVA ve Korelasyon testi kullanılmıştır. Analizlerin uygulanabilirliğine basınlık ve çarpıklık değerleri göz önünde bulundurularak karar verilmiştir. Araştırma katılım sağlayan sporcuların spora bağlılıklarının yüksek, yaralanma kaygılarının ise ortalamanın altında olduğu saptanmıştır. Katılımcıların spora bağlılıklarında spor branşı, spor yapma yılı, haftalık antrenman günü, günlük antrenman saatlerine ve gelir durumuna göre anlamlı farklılıkları tespit edilirken ($p<0,05$); cinsiyet ve yaşa bağlı olarak spora bağlılıklarında anlamlı fark tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Diğer taraftan sporcuların yaralanma kaygıları incelendiğinde cinsiyet (hayal kırıklığına uğrama kaygısı ve sosyal desteği kaybetme kaygısı), yaş (zayıf algılama kaygısı), spor yapma yılı (zayıf algılama kaygısı) ve günlük antrenman saati (hayal kırıklığına uğrama kaygısı) değişkenlerinde alt boyutlarda anlamlı farklılık tespit edilirken ($p<0,05$); spor branşı, haftalık antrenman günü ve gelir durumu değişkenlerine bağlı olarak anlamlı farklılaşma tespit edilememiştir ($p>0,05$). Diğer önemli bir bulgu ise, spora bağlılık ile spor yaralanma kaygısı arasında negatif yönlü ($-0,073$) düşük düzeyde anlamlı ilişki olmasıdır. Sonuç olarak, yaralanma kaygısı arttıkça spora bağlılıklarının azaldığı, yaralanma kaygısı azaldıkça da spora bağlılık arttığıdır. Kısaca, sporcuların yaralanma kaygılarının spora bağlılıkları üzerinde etkili olduğu söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Bağlılık, Yaralanma, Kaygı, Sporcu.

The Effect of Athletes' Injury Concerns on Sports Commitment

Abstract

The attitudes, behaviors and emotions that people develop towards the work they do are indicators of their commitment to that work. However, the individual always experiences the feeling and anxiety of being injured and experiencing something bad about the work they do. Therefore, the aim of this study is to reveal the effect of the injury anxiety of the athletes on their commitment to sports and to examine them in terms of the determined variables. In the present study, it is envisaged to apply the cross-sectional-screening method. The sample of the

study consisted of 266 athletes, 85 (32%) women and 181 (68%) men, who were actively doing sports between 2022 and 2023, using the easy sampling method. In the research, "Sport Attachment Scale" and "Sport Injury Anxiety Scale" were used as data collection tools. Descriptive statistics, T-Test, ANOVA and Correlation test were used for data analysis. The applicability of the analyzes was decided by considering the kurtosis and skewness values. It was determined that the athletes who participated in the research had a high level of commitment to sports, and their injury anxiety was below the average. While there were significant differences in the sports commitment of the participants according to the sports branch, the year of doing sports, the weekly training day, the daily training hours and the income status ($p<0.05$); No significant difference was found in their commitment to sports depending on gender and age ($p>0.05$). On the other hand, when the injury anxiety of the athletes was examined, a significant difference was found in the sub-dimensions of gender (anxiety of being disappointed and anxiety of losing social support), age (anxiety of perceiving weakness), years of doing sports (anxiety of perceiving weakness) and daily training time (anxiety of being disappointed). while ($p<0.05$); No significant difference was found depending on the variables of sports branch, weekly training day and income status ($p>0.05$). Another important finding is that there is a negative (-0.073) low-level significant relationship between sports commitment and sports injury anxiety. In short, it can be said that the injury concerns of the athletes have an effect on their commitment to sports.

Keywords: Commitment, Injury, Anxiety, Athlete.

GİRİŞ

Sporun insan sağlığı açısından bireyler üzerinde önemli çıktıları bulunmaktadır. Çünkü spor veya fiziksel aktiviteler kişinin sadece fiziksel ve motor gelişim boyutunda ilerlemesine yardımcı olmakla kalmaz, bununla birlikte bireyin psiko-sosyal açıdan da gelişimine yön verebilmektedir. Diğer bir ifadeyle gelişimin bütünlük ilkesi göz önünde bulundurulduğunda spor, bireyin hem yapısal hem de fonksiyonel gelişimine yön vermektedir (Türker, 2022). Aynı zamanda düzenli egzersiz, her yaşta bireylerin bağışıklık tepkisini güçlendirmektedir ve fiziksel olarak aktif bir yaşam tarzının oluşmasına sebebiyet vermektedir (Dokuzoğlu ve ark, 2022). Spora katılımın sağlığı korumanın yanında psikolojik, fiziksel ve sosyal yönlerinin de göz ardı edilmemesi gerekir. Bütün bu faydalar göz önüne alındığında her bireyin spora katılım sağlamasının sağlıklı nesiller oluşturmaya katkı sağlayacaktır. Fakat sporun bütün bu faydalarının yanı sıra performans sporcuları açısından önemli riskleri bulunmaktadır. Spora inşa ederken sakatlanma yaşama riskleri hem sağlığını hem spor geleceğini hem de psikolojik ve sosyal süreçlerini de etkileyecektir. Sıklıkla sporcuları etkileyen ve istenmeyen bir durum olan spor sakatlıkları (Williams ve Andersen, 2007), sporcuların spor hayatlarını kalıcı veya geçici olarak etkileyebilecek, fiziksel özelliklerini kullanmasını engelleyecek bir durumdur (Türkeri-Bozkurt, 2015). Bu durum bireylerde kaygıya neden olmaktadır. Literatürde, yaralanmanın getireceği olumsuz psikolojik durum yaralanma kaygısı olarak yer bulmaktadır.

Yaralanma kaygısı taşıyan sporcuların daha çok yaralanma yaşadıkları (Ivarsson ve Johnson, 2010), yaralanma yaşayan sporcular sakatlıkların geçmesini beklerken duygusal (spordan uzak kalma, bir daha

aktif spor yaşantısına dönememe, yeniden sakatlanma gibi) travmalara düştükleri görülmektedir (Mankad, Gordon ve Wallman, 2009). Sporcuların yaralanma kaygıları spor yapma amacına bağlı farklılık gösterebilmektedir. Performans sporcularında oluşan kaygı eski performansına ulaşma korkusu iken sağlıklı yaşam arzusu güden sporcular için ise önceki spor yaşamından geri kalma düşüncesi vardır (Ergün, 2008). Kısaca sporcular, yaralanma kaygısı ve spor yaşamlarından uzaklaşma korkusu taşımaktadırlar. Spor sakatlığı yaşayan veya yaralanma kaygısı taşıyan sporcu, bu durumla ilişkili olduğu düşünülen spora bağlılıklarını da olumsuz etkileyeceği düşünülmektedir.

Araştırmaya konu olan diğer bir kavram olan "Spora bağlılık"; sporcuların haz alma, yaşamına mutluluk ve doyum katma, performansında üst düzeye ulaşmak adına gönüllü, arzulu, kararlı ve tutkulu bir şekilde spora katılım sağlamasını sağlayan içsel bir türüttür (Lonsdale vd., 2007). Sporcularda bağlılık duygusunun oluşmasında yaptığı işe duyduğu saygı, oluşturduğu tutum, sergilediği davranışlar önemli etkenlerdir (Tutar, 2016). Bağlılık duygusu güçlü bir duygudur ve güçlü olmayı, yüksek performans göstermeyi, zinde olmayı, ayakta kalmayı gerektirir (Guillén ve Alvarado, 2014). Fakat her spor dalında ve düzeyinde sporcuların sakatlanma riskleri bulunmaktadır. Mutlaka sporcular küçükte olsa sakatlanma yaşamaktadır (Koşar, vd., 2006). Sakatlıkların sporcuların spor yapmalarında uzun bekleyiş veya spor hayatlarının bitmesine neden olabilmektedir. Bu durum spora bağlılıklarını da olumsuz etkileyebilmektedir.

Bağlılıklarını kaybeden sporcu spordan uzaklaşmaya meyilli olacağı düşünülmektedir.

Dolayısıyla sporcuda kaygıya sebep olabilmektedir. Buradan hareketli okul ve üniversite sporlarına katılım sağlayan sporcuların yaralanma kaygıları taşınması, spor ve okul yaşantısını negatif etkileyeceği düşüncesi araştırmaya yön vermiştir. Ayrıca spora bağlılık ve yaralanma kaygıları literatürde farklı çalışmalara konu olmuş, ama ikisinin bir arada yer aldığı çalışmaya rastlanılmamıştır. Katılımcıların yaralanma kaygılarının spora bağlılıklarının nasıl etkilediğini ortaya koymak alanyazında önemli bir boşluğu kapatacağı düşünülmektedir. Bu düşüncelerden hareketle araştırmada, yaralanma kaygılarının spora bağlılıklarını nasıl etkilediğini belirlemek ve farklı değişkenler ile ulaşılan sonuçları ortaya koymak amaçlanmaktadır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Mevcut çalışma, nicel yaklaşım çerçevesinde, evren veya evrenin bir parçası ile tüm evren hakkında bir görüşe varmak için kullanılan kesitsel-tarama yöntemi ile yürütülmüştür (Karasar, 2009).

Evren ve Örneklem / Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini 2022-2023 eğitim öğretim yılında Gümüşhane ilinde aktif spor yapan lisanslı sporculardan oluşan toplam 266 katılımcıdan oluşturmaktadır. "Kolay Örneklem Yöntemi" ile örneklem seçilmiştir. Bu yöntemle ile zaman, kolay ulaşılabilirlik ve maddi açıdan tasarruf yapılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2014). Aşağıdaki tabloda bu araştırmaya katılım sağlayan bireylerle ilgili demografik bilgileri oluşturan değişkenlere ait yüzdelik ve kişi sayısına yer verilmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Araştırmanın Grubuna Ait Demografik Bilgilerin Dağılımı

DEĞİŞKENLER		n	%
Cinsiyet	Kadın	85	32,0
	Erkek	181	68,0
Yaş	14-17	107	40,2
	18-21	74	27,8
	22-25	54	20,3
	26 +	31	11,7
Spor yapma yılı	1-3	103	38,7
	4-6	72	27,1
	7-9	43	16,2
	10 +	48	18,0
Spor Branşı	Bireysel	103	38,7
	Takım	163	61,3
Gelir Düzeyi	Düşük	65	24,4
	Orta	159	59,8
	Yüksek	42	15,8
Haftalık Antrenman Günü	1	51	19,2
	2	56	21,1
Günlük Antrenman saati	3 +	159	59,8
	1	74	27,8
	2	129	48,5
	3 +	63	23,7

Veri Toplama Araçları

Spora bağlılık ölçeği (SBÖ): Guillen ve Martinez-Alvarado, (2014) tarafından geliştirilen ölçek Kayhan, Bardakçı ve Caz (2020) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Toplam 10 madde ve iki alt boyuttan (Dinç olma/Odaklanma) oluşmaktadır. 7'li likert ölçek olup maddelerden alınan yüksek puan spora bağlılığın yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin güvenilirliği (Cronbach α) toplam boyutta 0,92 olup güvenilir bir ölçme aracı olduğu belirtilmiştir.

Spor Yaralanması Kaygı Ölçeği (SYKÖ): Caz, Kayhan ve Bardakçı (2019) tarafından geliştirilen "Spor Yaralanması Kaygı Ölçeği (SYKÖ)" ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Ölçek, altı alt boyut ve 19 maddeden oluşmaktadır. Beşli likert tipinde puanlanan ölçekte olumsuz (ters) madde bulunmamaktadır. Ölçeğin alınan puanların yüksek veya düşüklüğüne göre değerlendirme yapılmaktadır. Ölçeğin güvenilirliği (Cronbach α) alt boyutlardan en düşük 0,65 ve üstü olup güvenilir bir ölçme aracı olduğu vurgulanmıştır.

Verilerin Analizi

SPSS 25.0 ile analize tutulan verilerde öncelikle verilerin analizine uygunluğu test edilmiştir. Bu doğrultuda Kolmogorov-Smirnov testleri uygulanmış fakat verilerin uygunluğu test edilememiştir. Diğer bir uygunluk parametresi olan

basıklık ve çarpıklık değerleri incelenmiş analize uygun (-1.5 ile +1.5 arasında) olduğuna karar verilmiştir (Büyüköztürk, 2010; Tabachnick ve Fidell, 2013). Normallik varsayımı sonucu diğer parametrik testler (betimsel istatistikler, t testi, tek yönlü varyans analizi) uygulanmıştır.

Araştırmanın Etiği

Araştırma veri toplama prosedürünü başlatmak amacıyla ilk olarak “Gümüşhane Üniversitesi

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu” kurulundan etik kurulu onay raporu (05/03/2023 tarih ve 2023/2 sayılı toplantısında görüşülmüş E-95674917-108.99-169171 sayılı yazı) alınmıştır. Mevcut araştırma süresince “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” çerçevesinde hareket edilmiştir. Katılımcılar araştırma yapılmadan önce bilgilendirilip, araştırmacıların onayı alınmıştır.

BULGULAR

Tablo 2’de SYKÖ toplam ve Yeteneğini Kaybetme Kaygısı (YKK), Zayıf Algılanma Kaygısı (ZAK), Acı Çekme Kaygısı (AÇK), Hayal Kırıklığına Uğratma Kaygısı (HKUK), Sosyal Desteği Kaybetme Kaygısı (SDKK) ve Yeniden Yaralanma Kaygısı (YYK) ile SBÖ toplam ve Dinç Olma (DO) ve Odaklanma (O) alt faktörlerinden elde ettikleri puanlar gösterilmiştir. Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların SYKÖ ve SBÖ genel toplam ve alt boyutlarından -1,5 ve +1,5 arasında basıklık ve çarpıklık değeri alması

araştırma verilerinin analize uygun olduğunu göstermektedir. SYKÖ alt faktörlere ait en yüksek yaralanma kaygısı acı çekme kaygısı boyutunda iken ($\bar{x} = 4,59 \pm 1,00$) en düşük yaralanma kaygısı ise zayıf algılama boyutunda ($\bar{x} = 1,98 \pm 1,01$) olduğu saptanmıştır. SBÖ alt faktörlere ait en yüksek bağlılık puanı odaklanma boyutunda ($\bar{x} = 6,21 \pm 1,06$), en düşük bağlılık dinç olma boyutunda ($\bar{x} = 6,00 \pm 1,31$) görülmüştür. Ayrıca katılımcıların SYKÖ puanlarının ortalamasının altında, SBÖ puanlarının ortalamasının üzerinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 2. SYKÖ ve SBÖ Puanları ile İlgili Betimsel İstatistikler

SYKÖ	Madde sayısı	n	Art. Ortalama	Ss	Çarpıklık	Basıklık	Min.	Mak.
Yeteneğini Kaybetme Kaygısı	3	266	2,29	1,01	,595	-,051	1	5
Zayıf Algılanma Kaygısı	3	266	1,98	1,04	1,115	,635	1	5
Acı Çekme Kaygısı	3	266	3,04	1,00	-,307	-,561	1	5
Hayal Kırıklığına Uğratma Kaygısı	3	266	2,50	1,17	,460	-,722	1	5
Sosyal Desteği Kaybetme Kaygısı	3	266	2,02	1,00	,832	-,038	1	5
Yeniden Yaralanma Kaygısı	4	266	2,94	1,01	-,151	-,440	1	5
Genel Toplam	19	266	2,49	0,75	,200	,240	1	5
SBÖ	Madde sayısı	n	Art. Ortalama	Ss	Çarpıklık	Basıklık	Min.	Mak.
Dinç Olma	7	266	6,00	1,031	-1,272	1,008	1	7
Odaklanma	3	266	6,21	1,062	-1,627	1,399	1	7
Genel Toplam	10	266	6,06	1,01	-1,474	1,096	1	7

Katılımcıların “cinsiyet” değişkenine göre SYKÖ ve SBÖ toplam ile alt faktörlerinden elde edilen puanlara göre t-testi sonuçları sunulmuştur (Tablo 3). Aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere katılımcıların SYKÖ düzeyleri HKUK [$t(264) = -2,546$, $p < 0,05$] ve SDKK [$t(264) = -2,025$, $p < 0,05$] boyutlarında cinsiyete bağlı olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

SYKÖ toplam ve diğer boyutları ile SBÖ toplam ve alt boyutlarında cinsiyete bağlı olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Anlamlı farklılık tespit edilen HKUK ve SDKK boyutlarında erkek katılımcıların daha çok hayal kırıklığına uğratma ve sosyal desteği kaybetme kaygısı taşımaktadır.

Tablo 3. SYKÖ ve SBÖ Puanları Cinsiyet Değişkenine Göre t-testi Sonuçları

SYKÖ	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	Ss	sd	t	p
Yeteneğini Kaybetme Kaygısı	Kadın	85	2,16	0,95	264	-1,445	0,15
	Erkek	181	2,35	1,04			
Zayıf Algılanma Kaygısı	Kadın	85	1,80	0,97	264	-1,915	0,05
	Erkek	181	2,07	1,07			
Acı Çekme Kaygısı	Kadın	85	3,14	0,94	264	1,065	0,28
	Erkek	181	3,00	1,03			
Hayal Kırıklığına Uğratma Kaygısı	Kadın	85	2,23	1,04	264	-2,546	0,01*
	Erkek	181	2,62	1,21			
Sosyal Desteği Kaybetme Kaygısı	Kadın	85	1,84	0,89	264	-2,025	0,04*
	Erkek	181	2,11	1,04			
Yeniden Yaralanma Kaygısı	Kadın	85	2,90	1,04	264	-,393	0,69
	Erkek	181	2,95	1,00			
Genel Toplam	Kadın	85	2,37	0,66	264	-1,654	0,09
	Erkek	181	2,54	0,79			
SBÖ	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	Ss	sd	t	p
Dinç Olma	Kadın	85	6,03	0,95	264	,353	0,72
	Erkek	181	5,98	1,06			
Odaklanma	Kadın	85	6,29	0,85	264	,916	0,36
	Erkek	181	6,16	1,15			
Genel Toplam	Kadın	85	6,11	0,90	264	,541	0,58
	Erkek	181	6,04	1,06			

*p<0,05

Araştırmaya katılım sağlayan sporcuların yaşa bağlı uygulanan ANAVO sonuçları katılımcıların yaşa bağlı SYKÖ alt boyutlarından ZAK [F(3.262)=3,841, p<0.05] boyutu dışında diğer boyutlarda ve SBÖ puanlarını etkilememiştir. Hangi yaş aralığındaki gruplar arasında zayıf algılama

kaygısı yaşandığını tespit etmek amacıyla yapılan Tukey HSD çoklu karşılaştırma analiz sonucunda 14-17 yaş aralığındaki sporcuların 26 ve üzeri olanlardan daha çok zayıf algılanma yaralanma kaygısı taşıdıkları tespit edilmiştir (Tablo 4).

Tablo 4. SYKÖ ve SBÖ Yaş Değişkeni ANOVA Sonuçları								
SYKÖ	Yaş	n	$\bar{x}$	Ss	Sd	F	p	Fark
Yeteneğini Kaybetm Kaygısı	14-17	107	2,38	1,03	3-262	1,626	0,18	Yok
	18-21	74	2,17	1,05				Yok
	22-25	54	2,41	1,02				Yok
	26 +	31	2,03	0,76				Yok
Zayıf Algılanma Kaygısı	14-17	107	2,22	1,17	3-262	3,841	0,01*	14-17/26+
	18-21	74	1,91	1,03				Yok
	22-25	54	1,80	0,88				Yok
	26 +	31	1,63	0,63				Yok
Acı Çekme Kaygısı	14-17	107	3,06	1,02	3-262	,550	0,64	Yok
	18-21	74	3,13	1,02				Yok
	22-25	54	2,90	0,98				Yok
	26 +	31	3,00	0,98				Yok
Hayal Kırıklığına Uğratma Kaygısı	14-17	107	2,63	1,24	3-262	1,222	0,30	Yok
	18-21	74	2,45	1,17				Yok
	22-25	54	2,48	1,10				Yok
	26 +	31	2,19	1,00				Yok
Sosyal Desteği Kaybetme Kaygısı	14-17	107	2,05	1,03	3-262	,468	0,70	Yok
	18-21	74	1,95	1,09				Yok
	22-25	54	2,13	0,96				Yok
	26 +	31	1,92	0,81				Yok
Yeniden Yaralanma Kaygısı	14-17	107	2,97	1,04	3-262	,084	0,96	Yok
	18-21	74	2,92	1,03				Yok
	22-25	54	2,90	0,98				Yok
	26 +	31	2,91	0,99				Yok
Genel Toplam	14-17	107	2,58	0,79	3-262	1,129	0,33	Yok
	18-21	74	2,45	0,77				Yok
	22-25	54	2,46	0,75				Yok
	26 +	31	2,31	0,52				Yok
SBÖ	Yaş	n	$\bar{x}$	Ss	Sd	F	p	Fark
Dinç Olma	14-17	107	6,15	0,76	3-262	1,854	0,13	Yok
	18-21	74	6,00	1,14				Yok
	22-25	54	5,82	1,04				Yok
	26 +	31	5,77	1,39				Yok
Odaklanma	14-17	107	6,32	0,82	3-262	,932	0,42	Yok
	18-21	74	6,15	1,22				Yok
	22-25	54	6,19	0,97				Yok
	26 +	31	5,97	1,48				Yok
Genel Toplam	14-17	107	6,20	0,74	3-262	1,529	0,20	Yok
	18-21	74	6,04	1,14				Yok
	22-25	54	5,93	1,00				Yok
	26 +	31	5,83	1,41				Yok

Katılımcıların “spor branşı (bireysel/takım)” değişkenine göre SYKÖ ve SBÖ toplam ile alt faktörlerinden elde edilen puanlara göre t-testi sonuçları sunulmuştur (Tablo 5). Aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere katılımcıların SYKÖ düzeyleri spor branşına bağlı değişim göstermezken; spora

bağlılıkları toplam boyutta [t(264)=-2.546, p<0.05], DO [t(264)=-2.546, p<0.05] ve O [t(264)=-2.025, p<0.05] boyutlarında spor branşına bağlı olarak değişmektedir. Bu değişimin takım sporları ile ilgilenen katılımcıların lehine anlamlı fark gösterdiği tespit edilmiştir (Tablo 5).

Tablo 5. SYKÖ ve SBÖ Puanları Spor Branşı Değişkenine Göre t-testi Sonuçları

SYKÖ	Spor Branşı	n	$\bar{x}$	Ss	sd	t	p
Yeteneğini Kaybetme Kaygısı	Bireysel	103	2,34	1,12	264	0,650	0,51
	Takım	163	2,25	0,94			
Zayıf Algılanma Kaygısı	Bireysel	103	2,08	1,10	264	1,255	0,21
	Takım	163	1,92	1,00			
Acı Çekme Kaygısı	Bireysel	103	3,09	1,04	264	,668	0,50
	Takım	163	3,01	0,98			
Hayal Kırıklığına Uğratma Kaygısı	Bireysel	103	2,51	1,15	264	,155	0,87
	Takım	163	2,49	1,18			
Sosyal Desteği Kaybetme Kaygısı	Bireysel	103	2,03	1,09	264	,087	0,93
	Takım	163	2,02	0,95			
Yeniden Yaralanma Kaygısı	Bireysel	103	2,94	1,08	264	,031	0,97
	Takım	163	2,94	0,97			
Genel Toplam	Bireysel	103	2,52	0,80	264	,616	0,53
	Takım	163	2,46	0,72			
SBÖ	Spor Branşı	n	$\bar{x}$	Ss	sd	t	p
Dinç Olma	Bireysel	103	5,83	1,29	264	-2,087	,03*
	Takım	163	6,10	0,81			
Odaklanma	Bireysel	103	6,05	1,32	264	-1,939	,04*
	Takım	163	6,31	0,85			
Genel Toplam	Bireysel	103	5,90	1,27	264	-2,103	,03*
	Takım	163	6,16	0,79			

*p<0,05

Sporcuların sporda geçirdikleri yıla bağlı ANAVO sonuçları SYKÖ alt boyutlarından ZAK [F(3.262)=3,841, p<0.05] boyutunda ve SBÖ toplam [F(3.262)=3,841, p<0.05], DO [F(3.262)=3,841, p<0.05] ve O [F(3.262)=3,841, p<0.05] boyutlarındaki puanlarını etkilemiştir. Ne kadar spor yapma yılına sahip katılımcılar arasında yaralanma kaygısı ve spora bağlılık gösterdiklerini tespit etmek amacıyla uygulanan Tukey HSD çoklu karşılaştırma analiz

sonucunda 4-6 yıl arası spor yapanların 10 ve üzeri spor yapanlardan daha yüksek zayıf algılanma yaralanma kaygısı yaşadığı; 4 ve üzeri spor yapanların ise 1-3 yıl arası spor yapanlardan daha yüksek spora bağlılık yaşadığı tespit edilmiştir (Tablo 6). Farklı bir açıdan bakılacak olursa spor yılı arttıkça spora katılımcıların spora bağlılıkları da artmaktadır.

Tablo 6. SBÖ ve SYKÖ Spor Yapma Yılı Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

SYKÖ	Spor Yılı	n	$\bar{x}$	Ss	Sd	F	p	Fark
Yeteneğini Kaybetme Kaygısı	1-3	103	2,35	1,01	3-262	1,792	0,14	Yok
	4-6	72	2,43	1,06				Yok
	7-9	43	2,20	1,05				Yok
	10 +	48	2,02	0,88				Yok
Zayıf Algılanma Kaygısı	1-3	103	2,00	1,00	3-262	3,770	0,01*	Yok
	4-6	72	2,24	1,07				4-6/10+
	7-9	43	1,95	1,20				Yok
	10 +	48	1,59	0,82				Yok
Acı Çekme Kaygısı	1-3	103	3,05	0,99	3-262	,577	0,63	Yok
	4-6	72	3,15	0,93				Yok
	7-9	43	2,93	1,09				Yok
	10 +	48	2,95	1,06				Yok
Hayal Kırıklığına Uğratma Kaygısı	1-3	103	2,48	1,15	3-262	,440	0,72	Yok
	4-6	72	2,66	1,17				Yok
	7-9	43	2,45	1,20				Yok
	10 +	48	2,39	1,20				Yok
Sosyal Desteği Kaybetme Kaygısı	1-3	103	2,06	1,06	3-262	,234	0,87	Yok
	4-6	72	2,06	1,01				Yok
	7-9	43	2,01	0,89				Yok
	10 +	48	1,92	0,99				Yok
Yeniden Yaralanma Kaygısı	1-3	103	2,85	1,03	3-262	,731	0,53	Yok
	4-6	72	2,98	1,07				Yok
	7-9	43	3,11	0,95				Yok
	10 +	48	2,90	0,95				Yok
Genel Toplam	1-3	103	2,48	0,72	3-262	1,255	0,29	Yok
	4-6	72	2,60	0,80				Yok
	7-9	43	2,48	0,76				Yok
	10 +	48	2,33	0,73				Yok
SBÖ	Spor Yılı	n	$\bar{x}$	Ss	Sd	F	p	Fark
Dinç Olma	1-3	103	5,66	1,29	3-262	6,263	,00**	Yok
	4-6	72	6,20	0,77				4-6/1-3
	7-9	43	6,26	0,60				7-9/1-3
	10 +	48	6,18	0,86				10+/1-3
Odaklanma	1-3	103	5,86	1,35	3-262	6,175	,00**	Yok
	4-6	72	6,39	0,75				4-6/1-3
	7-9	43	6,46	0,64				7-9/1-3
	10 +	48	6,43	0,86				10+/1-3
Genel Toplam	1-3	103	5,72	1,27	3-262	6,616	,00**	Yok
	4-6	72	6,26	0,72				4-6/1-3
	7-9	43	6,32	0,57				7-9/1-3
	10 +	48	6,25	0,84				10+/1-3

*p<0,05, **p<0,01

Antrenmanlara haftalık katılım gününe bağlı ANAVO sonuçlarına göre SYKÖ ve alt boyutlarından anlamlı fark görülmezken; SBÖ toplam [F(2.263)= 21,758, p<0.01], DO [F(2.263)= 22,737, p<0.01] ve O [F(2.263)= 15,755, p<0.01] boyutlarındaki puanları haftalık katılım sağladığı antrenman gününe bağlı

değişmiştir. Kaç gün haftalık antrenman yapan katılımcıların spora bağlılıkları değiştiğini belirlemek için uygulanan Tukey HSD çoklu karşılaştırma analiz sonucunda 2 ve üzeri haftalık antrenmana katılım sağlayanların haftada 1 gün katılım sağlayanlardan anlamlı bir şekilde farklılaşmıştır (Tablo 8).

Tablo 8. SBÖ ve SYKÖ Haftalık Antrenman Günü Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

SYKÖ	Gün	n	$\bar{x}$	Ss	Sd	F	p	Fark
Yeteneğini Kaybetme Kaygısı	1 Gün	51	2,51	0,96	2-263	1,543	0,21	Yok
	2 Gün	56	2,23	0,97				Yok
	3 +	159	2,23	1,04				Yok
Zayıf Algılanma Kaygısı	1 Gün	51	2,05	0,93	2-263	1,032	0,35	Yok
	2 Gün	56	1,80	0,96				Yok
	3 +	159	2,02	1,10				Yok
Acı Çekme Kaygısı	1 Gün	51	3,07	0,91	2-263	,200	0,81	Yok
	2 Gün	56	2,97	0,99				Yok
	3 +	159	3,06	1,04				Yok
Hayal Kırıklığına Uğratma Kaygısı	1 Gün	51	2,73	1,07	2-263	1,196	0,30	Yok
	2 Gün	56	2,45	1,20				Yok
	3 +	159	2,44	1,19				Yok
Sosyal Desteği Kaybetme Kaygısı	1 Gün	51	2,27	1,14	2-263	2,372	0,09	Yok
	2 Gün	56	1,85	0,83				Yok
	3 +	159	2,01	1,01				Yok
Yeniden Yaralanma Kaygısı	1 Gün	51	2,99	1,05	2-263	,165	0,84	Yok
	2 Gün	56	2,87	0,89				Yok
	3 +	159	2,94	1,04				Yok
Genel Toplam	1 Gün	51	2,62	0,76	2-263	1,308	0,27	Yok
	2 Gün	56	2,39	0,70				Yok
	3 +	159	2,48	0,77				Yok
SBÖ	Gün	n	$\bar{x}$	Ss	Sd	F	p	Fark
Dinç Olma	1 Gün	51	5,19	1,59	2-263	22,737	0,00**	Yok
	2 Gün	56	6,14	0,62				2/1
	3 +	159	6,21	0,76				3+/1
Odaklanma	1 Gün	51	5,49	1,71	2-263	15,755	0,00**	Yok
	2 Gün	56	6,42	0,55				2/1
	3 +	159	6,36	0,81				3+/1
Genel Toplam	1 Gün	51	5,28	1,59	2-263	21,758	0,00**	Yok
	2 Gün	56	6,22	0,57				2/1
	3 +	159	6,25	0,74				3+/1

Günlük katılım sağlanan antrenman saatine bağlı ANAVO sonuçlarına göre SYKÖ alt boyutlarından HKUK [F(2.263)= 4,707, p<0.05] ve SDKK [F(2.263)= 5,157, p<0.01] ile SBÖ toplam [F(2.263)= 15,719, p<0.01], DO [F(2.263)= 15,899, p<0.01] ve O [F(2.263)= 12,304, p<0.01] boyutlarındaki puanları günlük katılım sağladığı antrenman saatine bağlı değişmiştir. Kaç gün haftalık antrenman yapan katılımcıların yaralanma kaygısı ve spora bağlılıkları

değiştiğini belirlemek için uygulanan Tukey HSD çoklu karşılaştırma analiz sonucunda günde 1 saat antrenmana katılım sağlayanların günde 2 ve üzeri saat antrenmana katılım sağlayanlardan daha çok hayal kırıklığına uğratma ve sosyal desteği kaybetme kaygısı yaşadıkları; diğer taraftan günde 2 ve üzeri saat antrenmana katılım sağlayanların günde 1 saat katılım sağlayanlardan anlamlı bir şekilde farklılaşmıştır (Tablo 9).

Tablo 9. SBÖ ve SYKÖ Günlük Antrenman Saati Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

SYKÖ	Saat	n	$\bar{x}$	Ss	Sd	F	P	Fark
Yeteneğini Kaybetme Kaygısı	1 Saat	74	2,43	1,14				Yok
	2 Saat	129	2,24	0,94	2-263	,998	0,37	Yok
	3 +	63	2,21	1,00				Yok
Zayıf Algılanma Kaygısı	1 Saat	74	2,08	1,13				Yok
	2 Saat	129	1,96	0,94	2-263	,470	0,62	Yok
	3 +	63	1,91	1,14				Yok
Acı Çekme Kaygısı	1 Saat	74	3,05	1,05				Yok
	2 Saat	129	3,08	0,93	2-263	,451	0,63	Yok
	3 +	63	2,94	1,10				Yok
Hayal Kırıklığına Uğratma Kaygısı	1 Saat	74	2,80	1,21				1/2-3
	2 Saat	129	2,33	1,17	2-263	4,707	0,01*	Yok
	3 +	63	2,19	1,04				Yok
Sosyal Desteği Kaybetme Kaygısı	1 Saat	74	2,34	1,19				1/2-3
	2 Saat	129	1,89	0,84	2-263	5,157	0,01*	Yok
	3 +	63	1,85	1,00				Yok
Yeniden Yaralanma Kaygısı	1 Saat	74	2,97	1,09				Yok
	2 Saat	129	2,92	0,97	2-263	,071	0,93	Yok
	3 +	63	2,94	1,02				Yok
Genel Toplam	1 Saat	74	2,63	0,84				Yok
	2 Saat	129	2,45	0,68	2-263	2,018	0,13	Yok
	3 +	63	2,39	0,77				Yok
SBÖ	Saat	n	$\bar{x}$	Ss	Sd	F	p	Fark
Dinç Olma	1 Saat	74	5,46	1,50				Yok
	2 Saat	129	6,15	0,73	2-263	15,899	0,00**	2/1
	3 +	63	6,31	0,51				3+/1
Odaklanma	1 Saat	74	5,71	1,61				Yok
	2 Saat	129	6,37	0,70	2-263	12,304	0,00**	2/1
	3 +	63	6,46	0,58				3+/1
Genel Toplam	1 Saat	74	5,54	1,50				Yok
	2 Saat	129	6,22	0,69	2-263	15,719	0,00**	2/1
	3 +	63	6,35	0,49				3+/1

),01

Tablo 10'da SBÖ ve SYKÖ arasındaki ilişkinin düşük düzeyde, anlamlı ve negatif yönde olduğunu uygulanan "Pearson Korelasyon" testi göstermiştir [$r = -0,073$, $p = 0,00$].

Tablo 10. SBÖ ve SYKÖ Korelasyon Sonuçları

SBÖ			
	N	r	p
SYKÖ	266	-0.073	0.00**

** $p < 0,01$

TARTIŞMA

Bu bölümde SBÖ ve SYKÖ ile ilgili analiz sonuçlarından elde edilen bulgulara göre literatürde yer alan çalışmalarla karşılaştırılıp tartışılmıştır.

Sporcuların aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri göz önüne alındığında SBÖ puanlarının yüksek olduğu ve SYKÖ puanlarının ise ortalamasının altında olduğu görülmektedir. Bu

katılımcıların spora bağlılıklarının yüksek ve spora yaralanma kaygılarının düşük olduğunu göstermektedir. Sporun sporcu üzerinde fiziksel kazanımların yanında birçok olumlu ve olumsuz psikolojik süreçler (kaygı, endişe, saldırganlık, canlılık, özgüven, mutluluk, yaşam doyumu gibi) üzerinde etkili olduğu bilinmektedir. Bütün bunlar onların spora bağlılıklarına da etki ettiği düşünülmektedir. Diğer taraftan ele alındığında katılımcıların spora bağlılıklarının yüksek olması yaralanma kaygılarının düşük olmasını etkileyebilir. Bu durum yorumlandığında katılımcı her ne kadar sporda yaralanma yaşamışsa ve bu kaygıyı taşıyor olsa bile, bağlılık güçlü bir duygu olduğundan spora bağlılıkları yaralanma kaygılarını azaltmış olabilir.

Spora bağlılıkları ise cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemiştir. Başka bir ifadeyle katılımcıların spora bağlılıkları benzeşmektedir. SBÖ puanlarının literatür ile karşılaştırıldığında benzer

sonuçlar ile karşılaşmıştır (Ekizoğlu, 2023; Fawver vd., 2020; Gülen, vd., 2021; Peke, 2020; Türker vd., 2021). Yamaner ve diğerlerinin (2019) spor bilimleri öğrencileri ile, Peke'nin (2020) oryantiring sporcuları ile, Yerlikaya'nın (2019) bisikletçi sporcular ile yaptıkları (adanmışlık boyutunda) çalışmalarda cinsiyete bağlı spora bağlılık düzeylerini farklılaşmadıklarını belirtmişlerdir. Fakat Yerlikaya (2019) erkek bisikletçi sporcuların kadın bisikletçi sporculara oranla zindelik puanlarının yüksek olduğunu belirtmiştir. Cinsiyete göre spor bağlılığında farklılık bulan ve araştırma sonucumuza ters düşen araştırmalar da literatürde yer almaktadır (Aykora ve Dinçer, 2022; Kayhan vd., 2020). Uzgur ve diğerlerin (2021) araştırmalarında spora bağlılıklarının (içselleştirme boyutunda), Kelecek ve Göktürk'ün (2017) çalışmalarında, Aykora ve Dinçer'in (2022) çalışmalarında, Sivrikaya ve Biricik'in (2019) elit kayakçılarla yaptığı çalışmada (adanmışlık ve coşku alt boyutunda) kadın sporcuların spora bağlılıklarının daha yüksek olduklarını belirtmişlerdir. Cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde SYKÖ puanlarının HKUK ve SDKK boyutlarında erkek katılımcıların daha çok hayal kırıklığına uğratma ve sosyal desteği kaybetme kaygısı taşıdıkları görülmüştür. Bu durum aslında erkelerin kadınlara oranla daha güçlü fiziksel yapı profili sergilediğinden bu gücünü kaybetmesinin çevresindeki antrenörü veya ailesi gibi kişiler karşısında mahcup olacağı ve onların gözündeki profili kaybetme korkusu düşüncesinden kaynaklanabilir. Ayrıca bu gücü kaybettiğinde çevresinden alacağı desteğinde (maddi/manevi) azalacağı düşüncesini kaygılarının sebebi olabilir. Mevcut araştırma sonuçlarını destekleyen Bayındır'ın (2021) elit güreşçi sporcularla yaptığı çalışmada YYK boyutunda, Arıkan ve Çimen'in (2020) özel yetenek sınavı için üniversiteye başvuran yapan adayların yaralanma kaygılarını AÇK, HKUK ve SDKK boyutlarında erkek katılımcıların daha çok yaralanma kaygısı bildirdiklerini belirtmiştir. Benzer sonuçların olduğu araştırmalar da görülmüştür (Zurita-Ortega vd., 2019; Tanyeri, 2019). Kaplan ve Andre'nin (2021) çalışmalarında da SDKK, ZAK, AÇK boyutlarında bayan katılımcıların erkek katılımcılara göre daha az yaralanma kaygıları taşıdıkları görülmüştür. Kabak ve Çelik'in (2022) çalışmasında erkek katılımcıların YKK, ZAK ve YYK boyutlarında daha yüksek yaralanma kaygısı göstermişlerdir. Ekizoğlu ve Sever (2023) ön çapraz bağ ameliyatı olan sporcularla yaptıkları çalışmalarında ön çapraz bağ yaralanması sonrası sporcuların çoğunluğu spor yaparken bazen endişelendiğini, dizini düşünmek sınırlarını

bozduğunu, yeniden yaralanma ve kazayla yaralanma korkularının olduğu belirlemişlerdir. Çankaya ve diğerlerinin (2019) çalışmalarında ZAK ve SDKK erkek sporcuların kaygısının daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Araştırma bulgularının aksine Güler'in (2022) hentbol sporcuları ile yaptığı çalışmada ise AÇK ve YYK kadınların daha çok yaralanma kaygısı duyduklarını, Brawman-Mintzer ve Lydiard (1996)'a göre ise kadınların daha yüksek kaygı taşıma eğiliminde olduklarını ifade etmiştir. Yabancı literatürde de kadınların yaralanma kaygılarının yüksek olduğunu, erkeklerin kaygılarını göstermeme eğiliminde olduklarını, belirten çalışmalar yer almaktadır (Brustad, 1993; Cassidy, 2006; Jennifer ve Sandra, 2005). Cinsiyete bağlı anlamlı fark olmadığını belirten çalışmalarda görülmüştür (Karayol ve Eroğlu, 2020). Genel anlamda yapılan çalışmalarda her iki cinse ait farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Bu durumun çalışma grubunu oluşturan kişilerin özellikleri ile bağlantılı olabileceği düşünülmektedir.

Yaşa bağlı olarak katılımcıların SBÖ puanları farklılık göstermemiştir. Literatür de spora bağlılık üzerine yapılan çalışmalarda bu sonucu desteklenmektedir (Gülen vd., 2021; Peke, 2020; Yamaner, vd., 2019; Yerlikaya, 2019) Bu bulgu yaşın katılım sağlayan kişiler üzerinde etkisi olmadığı göstermektedir. Fakat literatürde yaşın küçülmesi ile spora bağlılıkların güçlendiğini belirten çalışmalar mevcuttur (Can ve Kızılet, 2021). Yaşa bağlı farklılıklar elde eden ve yaşın spora bağlılıkta belirleyici rolünün olduğunu vurgulayan çalışmalar yer almaktadır (Kayhan, Bardıkcı ve Caz, 2020; Kayhan, Kalkavan ve Terzi, 2021; Sivrikaya ve Biricik, 2019). SYKÖ puanları incelendiğinde ise 14-17 yaş aralığındaki sporcuların 26 ve üzeri olanlardan daha çok zayıf algılanma yaralanma kaygısı taşıdıkları tespit edilmiştir. Bu durum küçük aslında yaşı küçük olanların spora yeni başlaması, spor tecrübesinin azlığı, spor hayatının başında olası sakatlık yaşama korkusu spor hayatının sonlanmasına neden olabileceği düşüncesinden kaynaklanabilir. Literatüre bakıldığında Karabulut ve Var'a (2019) göre biyolojik yaş arttıkça durumluk kaygı seviyesinde düşüş görüldüğünü belirtmiştir. Arıkan ve Çimen'in (2020) çalışmalarında üniversite özel yetenek sınavına başvuran katılımcıların 23 ve üzeri spor yapanların 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre yeteneğini kaybetme korkusu yaşadıklarını belirtmiştir. Güler'in (2022) çalışmasında yaşa bağlı anlamlı fark bulamamıştır. Kaygı ile ilgili olarak ise acı çekme, hayal kırıklığına uğratma alt boyutunda anlamlı fark olduğu görülmüştür. 41-45 yaş aralığındaki sporcuların

kaygı düzeyinin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır (Çalışkan-Şerifoğlu, 2023). Armağan'ın (2021) kadın sporcular üzerinde yaptığı çalışmada da yaşa bağlı HKUK ve AÇK boyutlarında sonuçlara ulaşmıştır.

Spor yapma yılı değişkeni açısından analiz sonuçları 4 ve üzeri yıl spor yapan sporcuların spora bağlılıkları 1-3 yıl spor yapanlardan yüksek bulunmuştur. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde spor yılı arttıkça spora bağlılıkları da artmaktadır. Çalışma ile benzer bulgulara sahip çalışmada uzun zaman spor ile zaman geçirmenin, sporcuların spora bağlılıklarını olumlu etkilediği belirtilmiştir (Can ve Kızılet, 2021). Farklı bir çalışmada da sporcu olma yaşı ilerledikçe bağlılığında ilerlediğini belirtilmiştir (Bavlı vd., 2011). Kalkavan ve diğerlerinin (2021) çalışmasında spor yılına bağlı egzersizlik bağımlılığının da arttığını belirtmiştir. Bisikletçilerle (Yerlikaya, 2019), alpin kayakçıları ile (Fawver vd., 2020), koşucularla (Uzgun vd., 2021), Bocce sporcuları (Uluç ve Akçakoyun, 2021) yapılan çalışmalarda benzer sonuçlara ulaşılmış, spora bağlılık ile sporda geçirilen zamanın pozitif yönde olduklarını belirtmişlerdir. Peke (2020) spor deneyimlerinin artması ile spora bağlılık düzeyinin ilişkili olduğunu belirtmiştir. Spor yarışmalarına katılım sıklığının spora bağlılıkları olumlu etkilemekte ve artırmaktadır (Ekizoğlu, 2023). Bu da müsabakalarda yarışma, kendini kanıtlama, çevresel motivasyon ve sosyal etkileşimde bulunma gibi güçlü arzuların spora bağlılığı arttırdığını gösterebilir (Weiss ve Weiss, 2006; Wilson vd., 2004). Literatür incelendiğinde genel yargı spora kendini adanmış, sporu meslek olarak gören, ulusu, vatani ve bayrağı için mücadele eden sporcuların spora bağlılıkları yüksektir (Cox, 2012; Kalkavan vd., 2021; Kayhan vd., 2021). SYKÖ puanları incelendiğinde ise 4-6 arası spor yapanların 10 ve üzeri yıl spor yapanlardan daha çok zayıf algılanma kaygısı yaşamaktadır. Bu yıllarda zayıf algılama kaygısı taşımalarının nedeni, daha önceki yıllarda yaşadığı yaralanmalarının bu yıllarda yaralanma kaygısına dönüşmesi ve kendini zayıf algılama hissine kapılmasına neden olabilir. Ancak bu durum spor yapma yılı ilerledikçe edindiği tecrübe ve yaşadığı deneyimlerle bu kaygılar azalabilir. Öner'e (2023) göre spor yapma yılı deneyimi arttıkça kaygıların azaldığını belirtmiştir (Öner, 2023). Farklı bir çalışmada spor yapma yılına bağlı AÇK, SDKK ve YYK boyutlarında spor yapma yılına bağlı anlamlı fark olduğu belirtilmiştir (Çalışkan-Şerifoğlu, 2023). Başaran (2008) ve Hacıcaferoğlu ve diğerlerinin (2015) yaptıkları araştırmalarda spor geçmişi ile durumluk kaygı düzeyi puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar tespit etmişlerdir ve spor geçmişinin

artması ile doğru orantılı bir şekilde kaygının da arttığını belirtmişlerdir.

Spor branşına (takım/bireysel) göre katılımcıların SBÖ puanları takım spor yapanların lehine farklılaşmaktadır. Bu sonuca göre takım sporu yapanların spora bağlılıklarını arttırdığı söylenebilir. Araştırma bulgularının aksine bireysel sporları yapan öğrencilerin, takım sporları yapan öğrencilere göre spora bağlılık düzeylerinin daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Aykora ve Dinçer, (2022)'e göre bireysel spor ile ilgilenenlerin sporcular performans ve başarıya yoğunlaşırken kendi sorumluluklarını üstlenebilir. Fakat takım sporcularının grup dinamiği açısından performans ve spora bakışları değişebildiğini belirtmektedir. Mevcut araştırmayla paralellik göstermeyen bireysel sporlarla ilgilenen sporcuların spora bağlılıklarının daha yüksek olduğunu belirten çalışmalar literatürde yer almaktadır (Siyahtaş vd., 2020). Mevcut araştırma da takım sporu ile ilgilenen katılımcıların yüksek çıkması takım birlikteliği, etkileşim, takım ruhu ve inancının, birlikte kazanma ve kaybetmeyi paylaşması gibi nedenler spora bağlılıklarında etkili olduğu düşünülmektedir. SYKÖ puanları göz önüne alındığında ise spor branşına göre farklılaşmaya rastlanılmamıştır. SYKÖ puanlarının spor branşına bağlı benzeşmesinin nedeninin bütün sporlarda yaralanma riskinin olmasından kaynaklanabilir. Bu yüzden katılımcıların eşit düzeyde yaralanma kaygısı taşımalarının doğal bir sonuç olduğu düşünülmektedir. Literatürde çalışma ile aynı yönde olan Kaplan ve Andre'nin (2021) çalışmasında spor branşına bağlı fark bulunamamışlardır. Benzer sonuçlarda farklı çalışmalarda elde edilmiştir (Namlı ve Buzdağlı, 2020; Singh ve Conroy, 2017; Tanyeri, 2019). Takım sporları yapanların lehine SDKK boyutunda anlamlı fark bulan çalışmalar da mevcuttur (Arıkan ve Çimen, 2020). AÇK kaygısı boyutunda takım sporları ile ilgilenenlerin yaralanma kaygısı yaşadığını belirten çalışmalarda yer almaktadır (Kabak ve Çelik, 2022). Bu durumu Karayol ve Eroğlu (2020) sporcuların kendilerini takım arkadaşlarına kanıtlama ve mevcut konumunu koruma duygusundan olabileceğini ifade etmiştir. Bireysel sporlar lehine kadınların YKK boyutunda anlamlı sonuç elde eden çalışmalar da yer almaktadır (Kayhan vd., 2019). Ünver vd., (2020) çalışmalarında ise muaythai sporcularının ZAK, hentbolcu sporcuların HKUK, atletizm sporu yapanların SDKK ve futbolcuların ise YKK alt boyutunda yüksek kaygı algılarına sahip olduğu ifade edilmiştir (Ünver vd., 2020). Literatürde incelendiğinde spor branşına bağlı yaralanma kaygısı alt boyutlarında farklı sonuçlar elde etmiş birçok çalışma yer almaktadır (Çankaya

vd., 2019; Kayhan vd.,2019; Karayol ve Eroğlu, 2020; Tanyeri, 2019; Jennifer ve Sandra, 2005).

Gelir durumuna göre katılımcıların SBÖ puanları gelir düzeyleri orta olanların düşük olanlardan daha çok spora bağlılık gösterdiği yönündedir. Türk toplumları incelendiğinde genellikle spora katılım sağlayan bireylerin orta ve düşük gelirli gruptan oluştuğu görülmektedir. Yüksek gelire sahip bireylerin çocuklarını ya aile şirketinde devam ettirme düşüncesinde ya da herhangi bir meslekte yükselmesi konusunda tercih yapmaktadır. Bu durum göz önüne alındığında orta gelirli bireylerin spora bağlılık göstermeleri, spor imkanlarından yararlanma konusunda düşük gelirli bireylerden avantajlı durumda olmasına neden olabilir. Literatüre bakıldığında (Gülen vd., 2021; Uzgur, vd., 2021; Yerlikaya, 2019) çalışmalarda sosyo-ekonomik durumun spora bağlılıklarını değiştirmede ifade edilmektedir. Cvetković ve diğerleri (2014) ise gelirin artmasının spora katılımı olumlu desteklediğini belirtmiştir. SYKÖ puanları incelendiğinde ise gelir durumuna bağlı anlamlı fark tespit edilememiştir. Bu sonuç aslında gelirle yaralanma duygusu yaşama arasında bir ilişki olmasından kaynaklanabilir. Literatürde bu değişkeni destekleyen çalışmaya rastlanılmamıştır.

Haftalık antrenman günü değişkeni açısından katılımcıların SBÖ'den aldıkları puanlara bakıldığında 2 ve 3 gün üzeri haftalık antrenmana katılım sağlayanların spora bağlılıkları 1 gün katılım sağlayanlardan farklılaştığı tespit edilmiştir. Araştırma bulgusunun antrenman günü arttıkça spora bağlılıklarının artmasının spor ile geçirilen zamanın etkisinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. SYKÖ puanları incelendiğinde haftalık antrenman yaptığı gün sayısının katılımcıların yaralanma kaygısı üzerinde etkisi olmadığını ortaya koymuştur. Literatür incelendiğinde araştırma bulgularının aksine haftada 1-2 gün fiziksel antrenman yapanlar ile 3-4 gün ve üstü antrenman yapanlardan YKK taşıdıkları belirtilmiştir (Arıkan ve Çimen, 2020). Literatür çalışmamalarının bu değişken açısından yetersiz olması bu değişkenle ilgili daha çok araştırma yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Günlük antrenman saati açısından SBÖ puanlarına bakıldığında günlük 2 saat ve üzeri antrenman yapanların 1 saat yapanlardan daha anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Literatürde SBÖ puanları ile ilgili antrenman saatine göre araştırma bulgularının destekleyen çalışmaya rastlanılmamıştır. Ama sonucun spor yapma süresi arttıkça spora bağlılıklarının artması beklenen bir

sonuç olduğu söylenebilir. SYKÖ puanları incelendiğinde günde 1 saat antrenmana katılım sağlayanların günde 2 ve üzeri saat antrenmana katılım sağlayanlardan daha çok hayal kırıklığına uğratma ve sosyal desteği kaybetme kaygısı yaşadıkları tespit edilmiştir. Ulaşılan bu sonucun antrenman saati az olanların kendilerine fiziksel olarak yetersiz hissetmesine neden olabileceği, istenilen performansı sergileyemeyeceği hissine kapılmalarına ve bundan dolayı da çevresindekileri hayal kırıklığına uğratacağı aynı zamanda onlardan aldığı sosyal desteği kaybedeceği kaygısına düşmüş olabilirler.

SBÖ ve SYKÖ arasındaki ilişki incelendiğinde düşük düzeyde negatif ilişki söz konusudur. Yani spor yaralanma kaygıları ile spora bağlılık arasında ters orantı vardır. Yaralanma kaygısı artarken spora bağlılık azalmakta, spora bağlılık artarken yaralanma kaygısı azalmaktadır. Bu durum aslında bağlılığın güçlü bir duygu olması, sporcunun her ne yaşamış olsa bile (yaralanma, engellenme vb.) spordan vazgeçmeyeceğini ifade etmektedir. Spora bağlı olan sporcu, yaralanma ve sakatlanma durumunu da göze almış demektir. Spora bağlılığı yüksek olan mevcut katılımcı grubunun yaralanma kaygılarının düşük olması beklenen sonucu ifade etmiştir.

SONUÇ

Sonuç olarak, katılımcıların spora bağlılık yüksek, yaralanma kaygılarının düşük olduğu ortaya konulmuştur. Bağımsız değişkenler açısından incelendiğinde, katılımcıların spora bağlılıklarında takım sporu yapanların spora bağlılıklarının daha yüksek olduğu, spor yapma yılı, haftalık antrenman ve günlük antrenman saatleri arttıkça spora bağlılıklarının da arttığı görülmüştür. Ayrıca orta düzeyde gelire sahip olan sporcuların spora bağlılıkları daha güçlü olduğu görülmüştür. Sporcuların yaralanma kaygıları sonuçlarına bakıldığında erkek katılımcıların yaralanma kaygılarının hayal kırıklığına uğratma ve sosyal desteği kaybetme kaygısı boyutlarında farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Yaşa bağlı 14-17 yaş aralığındaki sporcuların 26 yaş ve üzeri olanlardan daha çok zayıf algılama kaygısı taşıdıkları, 4-6 yıl arası spor yapanların 10 ve üzeri yapanlardan zayıf algılama kaygısı hissine kapıldıkları, daha az saat antrenman yapanların hayal kırıklığına uğrama algısında oldukları görülmüştür. Spor branşı, haftalık antrenman günü ve gelir durumu değişkenleri ise yaralanma kaygılarını değiştirmemiştir.

Gençleri spora yönlendirmek ve onların spora bağlılıklarını artırmak adına her türlü görsel, işitsel, yazınsal yayına ve aynı zamanda sosyal medyaya

büyük sorumluluklar düşmektedir. Aynı zamanda spor eğitmenlerinin, sporun faydalarını genç yaşlarda bireylere aşılayabilirse küçük yaşlarda oluşturulan spora bağlılık yaşam boyu devam sürdürülmesine katkı sağlayabilir. Diğer taraftan sporcuların psikolojik yönden kendilerini iyi hissetmesi sporcu performansı açısından önemli bir durumdur. Bu yüzden sporcunun taşıdığı bu olumsuz durum antrenör, spor psikolog tarafından ciddiye alınmalı ve gerekli kaygı ve endişe yaratan durumlar bu durumu azaltacak psikolojik eğitimlere yer verilmelidir. Sporcuların yaralanma geçmişleri iyi takip edilmeli yaşanması olası olumsuz durumlar için tedbirli davranılmalıdır. Ayrıca antrenörlerde yapılan akademik yayınları takip etmeli, psikolojik süreçler alanında kendini eğitmeli ve geliştirmelidir. Ayrıca bu alanda yaralanma kaygısı taşıyan kişilerin yaşadığı hayat hikayeleri ile yapılacak nitel çalışma alana katkı sağlayabilir.

KAYNAKLAR

1. Arıkan, G., ve Çimen, E. (2020). Üniversite adaylarının spor yaralanma kaygı düzeylerinin İncelenmesi. *Eurasian Research in Sport Science*, 5 (2), 118-127. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/eriss/issue/58978/849886>. DOI: 10.35333/ERISS.2020.274.
2. Armağan, P. (2021). Kadın Sporcularda Yaralanma Kaygı Düzeyinin ve Başa Çıkma Stratejilerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Trakya.
3. Aykora, A. F., ve Dinçer, U. (2022). Spor bilimlerinde öğrenim gören lisans öğrencilerinin spora bağlılık düzeyleri ve akademik başarılarının incelenmesi. *Uluslararası Dağcılık ve Tırmanış Dergisi*, 5(1), 1- 8.
4. Başaran, M. H., (2008). Sporcularda durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü: Yüksek lisans tezi, Konya.
5. Bavlı, Ö., Kozanoğlu, M.E., Doğanay, A. (2011). Düzenli egzersize katılımın egzersiz bağımlılığı üzerine etkisi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(2), 150-153.
6. Bayındır, O. (2021). Elit Genç Güreşçilerin Spor Yaralanması Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Hiti Üniversitesi, Lisansüstü eğitim enstitüsü, Çorum.
7. Brawman-Mintzer O., Lydiard RB. (1996). Generalized anxiety disorder: issues in epidemiology. *The Journal of Clinical Psychiatry*. 57(Suppl 7), 3-8.
8. Brustad RJ. (1993). Youth in sport: Psychological considerations. In the *Handbook on research in sport psychology*. İçinde: Singer RN., Tennat LK., Murphey M. (Editör). Macmillan. New York 695-717.
9. Büyükoztürk, Ş. (2010). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. Ankara: Pegem Yayıncılık.
10. Çalışkan-Şerifoğlu, N.(2023). Karate ve yüzme branşındaki elit sporcuların yaralanmaya yönelik kaygı düzeylerinin yaratıcılıkları üzerindeki etkisi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Rekreasyon Yönetimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Trakya.
11. Can, E., ve Kızılet, A. (2021). Düzenli olarak antrenman yapan bireylerin spor salonlarına yönelik hizmet kalitesi algılarının spora bağlılığı etkisi. *Spor Eğitim Dergisi*, 5(3), 87-97.
12. Çankaya S., Çakıcı HA., İslamoğlu İ., Demirci AK., Bıyık K. (2019). Farklı branşlardaki sporcuların bazı sosyo-demografik özellikler açısından yaralanma kaygısı düzeyleri. 17. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi. 13-16 Kasım, Antalya.
13. Cassidy CM. (2006). Development of a measure of sport injury anxiety: The sport injury appraisal scale. Doctoral Dissertation, University of Tennessee, Knoxville.
14. Caz, Ç., Kayhan, R.F. ve Bardakçı, S. (2019). Spor Yaralanması Kaygı Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Spor Hekimliği Dergisi*, 54(1): 52-63. DOI: 10.5152/tjism.2019.116
15. Cox, R. H. (2012) Goal perspective theory. *sport psychology. Concepts and applications*. (7th ed.) New York: McGraw-Hill.
16. Cvetković, N., Nikolic, D., Pavlovic, L., Djordjevic, N., Golubovic, M., Stamenkovic, S., Velickovic, M. (2014). Socio-economic status of parents and their children sports engagement. *Facta Universitatis, Series: Physical Education and Sport*, 12(2),179-190.
17. Dokuzoğlu, G., Çevik, A., Özmaden, M., Yıldız, Y., & Tezcan, E. (2022). Gençlere Yönelik Egzersiz Bağımlılığı Ölçeği (GYEB): Bir Ölçek Uyarlama Çalışması. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 11(2), 644-653.
18. Ekizoğlu, Ö. (2023). Açık Su Yüzme Sporcularının Spora Bağlılıklarının Yaşam Doyumuna Etkisi [The Effect of Open Water Swimming Athletes's Commitment to Sports on Life Satisfaction], *Spor Eğitim Dergisi*, 7 (1), 68-76.
19. Ekizoğlu, Ö., ve Sever, M. O. (2023). Ön Çapraz Bağ Ameliyatı Olan Sporcuların Spora Dönüşlerindeki Duyguları, Performansta Kendine Güvenleri ve Risk Değerlendirmeleri. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(1), 227-232.
20. Ergün, M. (2008). Spor yaralanmalarının önlenmesi. <http://forum.alyans.org.tr/index.php/topic,128.0.html>. [Erişim Tarihi: 10.05.2020].
21. Fawver, B, Cowan, RI, Decouto, Bs, Lohse, Kr, Podlog, L, Williams, Am. (2020). Psychological Characteristics, Sport Engagement, And Performance In Alpine Skiers. *Psychology Of Sport And Exercise*, 47, 101616.
22. Guillén, F. ve Martínez-Alvarado, J. R. (2014). The Sport Engagement Scale: An Adaptation of the Utrecht Work Engagement Scale (UWES) for the Sports Environment. *Universitas Psychologica*. 13(3), 975-984. . <http://dx.doi.org/10.11144/Javeriana. UPSY13'3. sesa>
23. Gülen, Ö., Madak, E., Kumartaşlı, M., ve Sönmez, H. O. (2021). Taekwondo sporcularının spora bağlılık düzeylerinin milli sporculuk durumları ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *The Online Journal of Recreation and Sports*, 10 (3) , 1-17 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tojras/issue/64152/935809>.
24. Güler, Y. E. (2022). Hentbolcularda Yaralanma Kaygısı Düzeyinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi . *Spor Eğitim Dergisi* , 6 (2) , 99-108 . DOI:
25. Hacicaferoğlu, S., Hacicaferoğlu, B., ve Seçer, M. (2015). Halk oyunları branşına katılan sporcuların yarışma öncesi kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *International Journal of Sport Culture and Science*, 3(Special Issue 4), 288-297.
26. Ivarsson A., Johnson U. (2010). Psychological factors a predictors of injuries among senior soccer players: A prospective study. *Journal of Sports Science ve Medicine*. 9(2), 347-52.
27. Jennifer MR., Sandra ES. (2005). The relationships among three components of perceived risk of injury, previous injuries and gender in non-contact/limited contact sport athletes. *The Online Journal of Sport Psychology*. 7(1), 20-42.
28. Kabak, S. ve Çelik, A. (2022). Spor Alanı İle İlgili Özel Yetenek Sınavına Girecek Olan Bireylerin Branşlarına Göre Spor Yaralanma Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi . *Akdeniz Spor*

- Bilimleri Dergisi , 6. Akademik Spor Araştırmaları Kongresi Özel Sayısı, 444-455 . DOI: 10.38021/asbid.1206245.
29. Kalkavan, A., Terzi, E., ve Kayhan, R. F. (2021). Türkiye olimpiik hazırlık merkezlerinde çalışma yapan sporcuların egzersiz bağımlılığı düzeylerinin araştırılması. Spor Eğitim Dergisi, 5(2), 25-35
30. Kaplan, E. ve Andre, H. (2021). Investigation of the Relationship Between Mental Training and Sports Injury Anxiety . Turkish Journal of Sport and Exercise , 23 (1) , 1-8 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/tsed/issue/62305/692936>. DOI: 10.15314/tsed.692936.
31. Karabulut, E. O. ve Mavi-var, S. (2019). Taekwondocuların Durumluk ve Sürekli Kaygılarının Müsabaka Performansı ve Yaralanma Durumu ile İlişkisi . Türk Spor Bilimleri Dergisi , 2 (1) , 47-54 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/pub/tsbd/issue/44025/536907>.
32. Karasar, N. (2012). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: Nobel Yayıncılık.
33. Karayol M., Eroğlu SY. (2020). Takım ve bireysel sporlarla ilgilenen sporcuların spor yaralanması kaygı durumlarının incelenmesi. Spor Eğitim Dergisi. 4(1), 137-144.
34. Kayhan RF., Yapıcı A., Üstün ÜD. (2019). Kadın sporcuların yaralanma kaygılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi, 6(1), 276-287.
35. Kayhan, R. F., Bardakçı, S., ve Caz, Ç. (2020). Spora bağıllık ölçeği'nin Türkçe'ye uyarılama çalışması. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 9(3), 2905-2922.
36. Kayhan, R. F., Kalkavan, A., ve Terzi, E. (2021). Fitness salonlarında spor yapan bireylerin egzersiz bağımlılığı düzeyleri ve ilişkili değişkenler. Bağımlılık Dergisi, 22(3), 248-256.
37. Kelecek, S., Göktürk, E. (2017). Kadın futbolcularda sporcu bağıllığının sporcu tükenmişliğini belirlemedeki rolü. Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi BÜSBİD, 2(2).
38. Koşar, NŞ., Demirel, HA., Aydoğ, TS., Doral, MN. (2006). Adolesanlarda sporcu sağlığı. Türkiye Klinikleri Journal of Pediatric Sciences. 2(7), 25-33.
39. Lonsdale, C., Hodge, K., ve Jackson, S.A. (2007). Athlete Engagement: II. Development and Initial Validation of The Athlete Engagement Questionnaire. International Journal of Sport Psychology, 38, 471-492.
40. Mankad A., Gordon S., Wallman K. (2009). Perceptions of emotional climate among injured athletes. Journal of Clinical Sport Psychology. 3, 1-14.
41. Namlı, S. ve Buzdağlı, Y. (2020). Aktif Sporcuların Yaralanma Sonrası Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi . Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi , 25 (4) , 469-480 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/pub/gbesbd/issue/57046/768877>.
42. Öner, Ç. (2023). Mükemmeliyetçilik, Psikolojik-Taktiksel Beceriler, Yarışma Yönelimleri Ve Spor Yaralanma Kaygısı Arasındaki İlişkiler. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı Psikoloji Bilim Dalı, İstanbul.
43. Peke, K. (2021). Oryantiring Katılımcılarının Spora Bağıllıkları ve Zihinsel Dayanıklılıklarının İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı, Spor Yönetimi Bilim Dalı, İstanbul.
44. Singh H, Conroy DE. Systematic review of stress-related injury vulnerability in athletic and occupational contexts. Psychology of Sport and Exercise, 2017; 33, 37-44.
45. Sivrikaya, M., ve H., Biricika, Y. S. (2019). Milli Takım Düzeyindeki Elit Kayakçıların Sporcu Bağıllık Düzeylerinin İncelenmesi. 2. Uluslararası Rekreasyon ve Spor Yönetimi Kongresi, 26.
46. Siyahtaş, A., Tükenmez, A.; Avcı, S., Yalçınkaya, B. ve Çavuşoğlu, S.B. (2020). Bireysel ve Takım Spor Yapan Sporcuların Spor Bağıllık Düzeylerinin İncelenmesi, International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, 6(34),1310-1317.
47. Tabachnick, B. G., ve Fidell, L. S. (2013). Using multivariate statistics (6th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
48. Tanyeri L. (2019). Farklı branş sporcularında yaralanma kaygısının incelenmesi. OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 13(19), 577-591.
49. Türker, Ü., Yılmaz, A. K., Bostancı, Ö. & Şebin, K. (2021). COVID-19 pandemisinde spor bilimleri alanlarındaki yükseköğretim öğrencilerinin anksiyete düzeyleri ve egzersiz bağımlılığı. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 23 (4), 1-20. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/ataunibesyo/issue/67477/1020863>
50. Türker, Ü. (2022). Temel Okçuluk Eğitiminin Dikkat ve Konsantrasyon Yetisine Etkisi. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 11(4), 1491-1506. DOI: 10.37989/gumussagbil.1200010.
51. Türkeri Bozkurt H. (2015). Spor ve egzersiz psikolojisinin temelleri. Spor Sakatlıkları ve Psikolojisi. İçinde: Şahin M., Koruç M. (Editör). Nobel Akademik. Ankara, 457-458.
52. Tutar, H. (2016). Örgütsel davranış (örgüt teorileri ve çağdaş yaklaşımlar açısından). Ankara: Detay Yayıncılık, 224-232.
53. Uluç, E. A. ve Akçakoyun, F. (2021). Bocce Sporcularının Hedef Yönelimlerinin Spora Bağıllıkları Üzerindeki Rolü: Çanakkale İli Örneği . Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi , 4 (3) , 424-437 . DOI: 10.38021/asbid.1034025.
54. Ünver Ş., Şimşek E., İslamoğlu İ., Arslan H. (2020). Üniversite Takımlarında Yer Alan Sporcuların Yaralanma Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 14(3), 400-410.
55. Uzgur, K., Pekel, H.A., ve Aydos, L. (2021). Rekreasyonel Koşucuların Spora Bağıllık Düzeylerinin İncelenmesi. Investigation Of The Sports Engagement Levels Of Recreational Runners. 2(1) 62-82.
56. Weiss, W. M. ve Weiss, M. R. (2006). A longitudinal analysis of commitment among competitive female gymnasts. Psychology of Sport and Exercise, 7(3), 309-323. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2005.08.010>
57. Williams JM., Andersen MB. (2007). Psychosocial antecedents of sport injury and interventions for risk reduction. İçinde: Tenenbaum G., Eklund RC. (Editör). Handbook of sport psychology. John Wiley ve Sons Inc. 379-403.
58. Wilson, P. M., Rodgers, W. M., Carpenter, P. J., Hall, C. Hardy, J. ve Fraser, S. N. (2004). The relationship between commitment and exercise behavior. Psychology of Sport and Exercise 5 (4). [https://doi.org/10.1016/S1469-0292\(03\)00035-9](https://doi.org/10.1016/S1469-0292(03)00035-9).
59. Yamaner, F. ve Baskın, S. (2019). 11. Uluslararası Spor Camiası Sempozyumu Tam Metinleri. Elektronik Kitap.
60. Yerlikaya, G. (2019). Bisikletçilerin Sporcu Bağıllıklarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
61. Yıldırım, A., ve Şimşek H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
62. Zurita-Ortega F, Chacón-Cuberos R, Cofre-Bolados C, Knox E, Muros JJ (2019). Correction: Relationship of resilience, anxiety and injuries in footballers: Structural equations analysis. PLoS ONE 14(2): e0212083. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0212083>.